

Kleist,

az erotikus

Nehéz dolga volt dr. Hans Dieter Zimmermann-nak, a berlini egyetem professzorának, amikor a Heinrich von Kleistről írott életrajzát vitte recenzióra.

Micsoda szentségtörés a német irodalom legnagyobb drámaírójáról azt állítani, hogy homoszexuális! Aztán segítségére sietett Helmut Kopman, és a könyvet kiadták. A professzor állítása így látott napvilágot Kleist ambivalens érzéseire és egész — tragikus, önkezével befejezett — életéhez is hűen. Mert tény az, hogy őt tartják Brecht felett is a legjelentősebb német drámaírónak, ugyanakkor az is biztos, hogy ő a német irodalom legerotikusabb férfi alakja. De nem hétköznapi módon. Kleist az alávetett női szerepet éppúgy megélte, mint az uralkodó férfiét.

Új lehetősége volt arra, hogy a végleteket kifejezze. Posztmodern író, vallja Zimmermann professzor. Ma a modern elért a végére, amikor már nem kényszer az újítás, amikor minden lehetséges. Ismét mindenki úgy ír, ahogy akar. De a régieket megragadva és tovább írva, ahogy Kleist tette, iróniával, komikusan, hogy közben birtokában van a szabályoknak, ma is példaértékű. A reneszánszát élő Kleistről a múlt héten a Goethe Intézetben tartott előadást dr. Zimmermann, majd Eörsi István közreműködésével pódiumbeszélgetésre került sor. A téma aktualitását a régi Jelenkor Kiadó gondozásában Forgách András és Márton István fordításában megjelent Kleist-novellakötet szolgáltatta. Földényi F. Lászlóval, a kötet szerkesztőjével együtt rajongással elemezgették a szenvedélyes életű, elfojtott érzelmekről és lételméleti dolgokról kételkedően gondolkodó, sokoldalú író életművét, amelyet merev ideológiákat biflázó kultúrpolitikusok nem különösebben értékelték. Széthasadt korban élt, a miénkhez hasonlóan. Ma újból hat ellentmondásaival, árnyalt írói eszközeivel. Mindig a legnehezebb problémákat boncolgatta. Kétkedve. Bizalmatlanul. Végletesen. Szenvédélyesen. Mesterien. s ■